

«Тасдиқ мекунам»

Директори Институти масъалаҳои об,
гидроэнергетика ва экологияи АМИТ,

д.и.т., дотсент Амирзода О.Х.

« 13 » июли соли 2022

ХУЛОСАИ

чаласаи муштараки Институти масъалаҳои об, гидроэнергетика ва
экологияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон

Кори диссертатсионии Муродов Парвиз Худойдодович дар мавзӯи:
«Хусусиятҳои гидрохимиявии захираҳои оби ҳавзаи дарёи Варзоб» барои
дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои техникӣ аз рӯи ихтисоси
25.00.27 – Гидрологияи хушкӣ, захираҳои обӣ, гидрохимия дида баромада
шуда, Институти масъалаҳои об, гидроэнергетика ва экологияи АМИТ
(ИМО, ГЭ ва Э АМИТ) чунин хулоса медиҳад.

Муродов Парвиз Худойдодович соли 2005 ба Донишгоҳи техникии
Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ, факултети сохтмон ва
меъморӣ дохил шуда, онро соли 2010 бо ихтисоси «Системаҳои таъмини
об ва обпартовҳо» хатм намуд.

Дар давраи омодакунии диссертатсияи номзадӣ аз солҳои 2015 то
2019 таҳти роҳбарии д.и.т., дотсент, Амирзода Ориф Ҳамид ҳамчун
аспиранти ғоибонаи Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик
М.С. Осимӣ таҳсил намуда, аз соли 2020 бо қарори Шӯрои илмӣ
Институти масъалаҳои об, гидроэнергетика ва экологияи АМИТ аз
суратчаласаи №9 аз санаи 29 сентябри соли 2020 то инҷониб ҳамчун
тадқиқотчи озмоишгоҳи «Сифати об ва экология»-и ИМО, ГЭ ва Э
АМИТ фаъолият менамояд. Иҷрои кори илмӣ, ҷамъоварии маводҳои
тадқиқотӣ ва коркарди онҳо дар Институти масъалаҳои об,
гидроэнергетика ва экологияи АМИТ ва Донишгоҳи техникии
Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ амалӣ шудаанд.

Шаҳодатномаи №005 оид ба супоридани имтиҳонҳои минимуми
номзадӣ санаи 5 июли соли 2022 аз тарафи Институти масъалаҳои об,
гидроэнергетика ва экологияи АМИТ дода шудааст.

Ӯ ба фаъолияти педагогӣ машғул буда, аз соли 2010 то инҷониб дар
кафедраи системаҳои таъмини об, газугармӣ ва ҳавотозакунӣ
Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ
фаъолият мекунад.

Роҳбари илмӣ:

- Амирзода Ориф Ҳамид, д.и.т., дотсент, директори Институти
масъалаҳои об, гидроэнергетика ва экологияи Академияи миллии
илмҳои Тоҷикистон.

Мубрамии мавзӯи таҳқиқот. Тоҷикистон дорои захираҳои бузурги обӣ мебошад. Таи солҳои охир идоракунии оқилонаи захираҳои обӣ то дараҷае ба масъалаи муҳим табдил меёбад, ки ҳатто нақш ва мақоми давлатро дар арсаи ҷаҳонӣ муайян менамояд. Бешак, бартарияти асосии Тоҷикистон захираҳои оби он мебошад ва ин захираҳо ба Тоҷикистон имконият медиҳанд, ки дар байни кишварҳои Осиёи Марказӣ ва ҷаҳон мавқеи пешсафиро ишғол намояд. Барои самаранок истифода бурдани ин бартарӣ ҳангоми истифодаи об принципҳои муносибати маҷмӯӣ, тақмилу модернизатсияи технология ва рушди маҷмуи хоҷагии оби кишварро риоя намудан зарур аст.

Ҷумҳурии Тоҷикистон дорои иқтидори бузурги захираҳои обӣ буда, фонди умумии оби дарёҳояш ба 64 км^3 / сол арзёбӣ гардида, 55,4% ҳаҷми оби Ҳавзаи баҳри Аралро ташкил медиҳад. Дар асоси ин, вазифаҳои муҳими соҳаи хоҷагии оби Ҷумҳурии Тоҷикистон, пеш аз ҳама таъмини аҳоли бо оби босифати ошомиданӣ, фароҳам овардани шароити мусоид барои таъминоти устувор ва бозьтимоди об ва фаъолияти ҳамаи соҳаҳои иқтисодиёт, ҳифзи самаранокӣ захираҳои об аз ифлосшавӣ ва тақрористеҳсолкунии миқдорию сифатии онҳо мебошад.

Ҳангоми таҳияи стратегия дар соҳаи идоракунии захираҳои об, банақшагирӣ ва татбиқи тадбирҳои захираҳои об, ки ба ҳалли мушкилоти таъминоти об нигаронида шудаанд, бояд оид ба тағйироти ҷорӣ ва имконпазири миқдор ва сифати захираҳои об, речаи оби дарёҳо зерин таъсири омилҳои табиӣ ва инсонсирӣ (антропогенӣ) баҳои илман асоснокшуда доштан зарур аст. Мураккабии ҳалли ин масъалаҳо дар марҳилаи муосири рушди ҷомеа, хусусан, дар даҳсолаҳои охир аз бисёр ҷиҳат ба таҳқиқу омӯзиши нокифояи таъсири тағйирёбии шароитҳои иҷтимоию иқтисодӣ ва иқлимӣ ба соҳаи хоҷагии об вобастагӣ дорад.

Мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот. Мақсади таҳқиқот омӯختани ҷанбаҳои гидрохимиявӣ ва қонуниятҳои тағйирёбии ҷараёни ҳавзаи дарёи Варзоб барои ба даст овардани манзараи умумии речаи оби ин ҳудуд ва муайян кардани хусусиятҳои гидрохимиявӣ мебошад.

Барои расидан ба ин мақсад вазифаҳои зерин ҳал карда мешаванд:

1. Таҳлили хусусиятҳои гидрохимиявии ҳолати ҳавзаи дарёи Варзоб.
2. Муайян намудани мушкилоти ноҳиябандии ҳудудҳо бо мақсади обтаъминкунӣ.
3. Омӯзиши омилҳои табиӣ ва антропогенӣ ташаккулёбии тағйирёбии фазой-замонии ҷараёни дарё дар тамоми ҳудуди ҳавзаи дарёи Варзоб.
4. Гузаронидани таҳлили омории тағйирёбии бисёрсолаи маҷрои дарёи Варзоб ва тақсмоти дохилии солони он.
5. Омӯзиши қонуниятҳои тақсмоти фазоии маҷрои дарё дар доираи тамоми ҳудудҳои ҳавзаи дарёи Варзоб.
6. Таҳлили хусусиятҳои изотопии оби ҳавзаи дарёи Варзоб.
7. Арзёбии тағйирёбии эҳтимолии иқлимии маҷрои ҳавзаи дарёи Варзоб дар давоми солҳои охир.

Объекти таҳқиқот. Нишондиҳандаҳои гидрохимиявии сифати оби ҳавзаи дарёи Варзоб.

Мавзӯи таҳқиқот. Хусусиятҳои гидрохимиявии захираҳои оби ҳавзаи дарёи Варзоб, идоракунии захираҳои обӣ бо мақсади обтаъминкунӣ.

Навгони илмӣ таҳқиқот.

1. Омилҳои ташаккулёбӣ ва тағйирёбии фазоӣ-замонии маҷрои дарё дар тамоми ҳудуди ҳавзаи дарёи Варзоб мавриди омӯзиш қарор гирифтанд.

2. Таҳлилҳои омории тағйирёбии бисёрсолаи маҷрои дарёи ҳавзаи дарёи Варзоб гузаронида шуданд.

3. Қонуниятҳои тақсимои фазоии маҷрои дарё дар тамоми ҳудуди ҳавзаи дарёи Варзоб ошкор карда шудааст.

4. Тағйироти эҳтимолии иқлимии маҷрои ҳавзаи дарёи Варзоб омӯхта ва баҳогузорӣ карда шуданд.

5. Нишондиҳандаҳои сифати оби дарёи Варзоб муайян карда шуданд.

6. Оид ба истифодаи оқилонаи оби дарёи Варзоб тавсияҳо дода шудаанд.

Аҳамияти илмӣ-амалии тадқиқот.

1. Арзёбии хусусиятҳои хоси нишондиҳандаҳои гидрохимиявии сифати оби ҳавзаи дарёи Варзоб пешниҳод гардид.

2. Қонунуниятҳои асосии афзалиятноки тақсимои микроэлементҳо дар оби ҳавзаи дарёи Варзоб муайян карда шуд.

3. Хусусиятҳои изотопии оби ҳавзаи дарёи Варзоб муайян карда шуд.

4. Баҳодиҳии самаранокии иқтисодии истифодаи ҳавзаи дарёи Варзоб бо мақсади обтаъминкунӣ гузаронида шуд.

5. Тавсияҳо оид ба истифодаи оқилонаи оби ҳавзаи дарёи Варзоб таҳия карда шуданд.

Нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда.

1. Натиҷаҳои таҳқиқоти гидрохимиявии оби ҳавзаи дарёи Варзоб.

2. Қонуниятҳои тақсимшавии микроэлементҳо дар оби ҳавзаи дарёи Варзоб; тағйирёбии мавсимии нишондиҳандаҳои физикӣ-химиявии об ва таркиби металлҳои ҳалшуда.

3. Усулҳои идоракунии захираҳои обӣ бо мақсади обтаъминкунӣ.

4. Натиҷаҳои таҳлили омории имкон медиҳанд, ки таъминоти хусусиятҳои масрафи об дар чараёнҳои маъмулии дарёи минтақаи омӯхташаванда муайян карда шаванд.

5. Муқоисаи баҳодиҳии тағйирёбии эҳтимолии иқлимии маҷрои дарё дар асоси таҳлили қонуниятҳои тағйирёбии он дар вақт ва дар асоси таҳлили қонуниятҳои тақсимои он дар фазо бадастомада нишон дод, ки ҳарду равиш натиҷаҳои ба ҳам монанд медиҳанд.

6. Усулҳои технологияҳои сарфаи об барои истифодаи оқилонаи об бо мақсади обтаъминкунӣ.

Саҳми шахсии муаллиф аз интиҳоби самти таҳқиқот, гузоштани вазифаҳо ва роҳҳои ҳалли онҳо иборат мебошад. Муаллиф дар муҳокимаи натиҷаҳои бадастомада, омода сохтани мавод барои чоп

бевосита иштирок кардааст. Таҳияи хулосаҳои асосии рисолаи диссертатсионӣ дар якҷоягӣ бо роҳбари илмӣ гузаронида шудааст.

Интишорот. Аз рӯи мавзӯи кори диссертатсионӣ 29 корҳои илмӣ ба ҷоп расидаанд, аз ҷумла 5 кори илмӣ дар нашрияҳои аз ҷониби КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсияшуда, 3 кори илмӣ ба нашрияҳои илмӣ индексатсияшудаи низоми “РИНС” дохил мешаванд. Инчунин унвонҷӯй дорои 1 китоби дарсӣ ва 4 дастури методӣ ба нашр расонидааст. Унвонҷӯй ҳаммуаллифи 1 адад патенти хурди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ихтирооти "Обтаъминкунӣ – иншооти тозақунӣ барои тоза кардани обҳои тира" № ТҶ-999 аз 3 июни соли 2019 мебошад.

Мақолаҳои нашршуда дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи эътирофнамудаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон:

1. Муродов П.Х. Интегральная оценка качества воды реки Варзоб / О.Х. Амиров, Ш.К. Шарипов, П.Х. Муродов, Б.Р. Бокиев, З.В. Кобулиев // Политехнический вестник. – Душанбе, ТТУ, №3(43). - 2018.- С.90-92.

2. Муродов П.Х. Повышение эффективности работы сооружений водоподготовки на очистной станции самотечного водопровода (ОССВ) города Душанбе / Б.Х. Бадавлатова, Муродов П.Х. О.Х. Амирзода, З.В. Кобулиев // Политехнический Вестник серия: инженерные исследования (научно-технический журнал). -2020. -Выпуск №3(51).-С.122-129.

3. Муродов П.Х. Инвестиции в развитии систем водоснабжения и водоотведения города Душанбе / П.Х. Муродов, Ш.С. Бобоева, О.Х. Амирзода, З.В. Кобулиев, Г.К. Хакимов // Политехнический Вестник серия: инженерные исследования (научно-технический журнал). -2020. - Выпуск №3(51). -С.142-145.

4. Муродов П.Х. Водоснабжение, водоотведение и экология в бассейне реки Варзоб / П.Х. Муродов, Г.К.Хакимов, З.А.Набиев, К.Зиёзода // Вестник ТУТ №2, 2020. С40-47.

5. Муродов П.Х. Баҳодиҳии тағйирёбии иқлим ва таъсири он дар ҳавзаи дарёи Варзоб / П.Х. Муродов, // Паёми Донишгоҳи технологӣ № 3(46) 2021. С82-87.

Сохтор ва ҳаҷми тадқиқот. Диссертатсия аз муқаддима, ҷор боб, хулоса, рӯйхати адабиётҳо ва замимаҳо иборат аст. Ҳаҷми умумии диссертатсия 155 саҳифаи ҷопи компютериро ташкил медиҳад, ки аз он 131 саҳифа матни асосӣ мебошад. Диссертатсия 26 расм ва 15 ҷадвалро дар бар мегирад. Рӯйхати адабиёти истифодашуда аз 101 номгӯй иборат аст.

Институти масъалаҳои об, гидроэнергетика ва экологияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон самти тадқиқоти рисолаи номзодии тадқиқотчӣ Муродов Парвиз Худойдодович дар мавзӯи: **«Хусусиятҳои гидрохимиявии захираҳои оби ҳавзаи дарёи Варзоб»** барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои техникӣ аз рӯи ихтисоси **25.00.27 – Гидрологияи хушкӣ, захираҳои обӣ, гидрохимия** бо назардошти гуфтаҳои боло аз рӯи таҳқиқи муқаммал ва ба анҷом

расидаи илмӣ ба ҳисоб рафта, ба талаботи корҳои диссертатсионӣ аз тарафи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраргардида ҷавобгӯ мебошад ва ба Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-059 назди Институти масъалаҳои об, гидроэнергетика ва экологияи АМИТ пешниҳод карда шавад.

Дар ҷаласаи муштарак иштирок доштанд 19 нафар. Натиҷаи овоздихӣ: «Тарафдор»- 19 нафар, «Зид»- 0, «Бетараф»- 0, протоколи №9 аз 12 июли соли 2022.

Раисикунанда, муовини директори
ИМО, ГЭ ва Э АМИТ оид ба илм, н.и.т.

Курбонов Н.Б.

Декани факултети «Соҳтмон ва меъморӣ»-и
ДТТ ба номи акад. М.С.Осимӣ, н.и.т.

Якубов А.О.

Котиби илмӣ
ИМО, ГЭ ва Э АМИТ, н.и.б.

Кориева Ф.А.

Муқаризии ҳолис,

Ходими калони илмӣ лабораторияи
«Захираҳои об ва равандҳои гидрофизикӣ»-и
ИМО, ГЭ ва Э АМИТ, н.и.т.

Қодиров А.С.

Муқаризии ҳолис,

Муаллими калони кафедраи «Иншоотҳои
гидротехникӣ ва ҳифзи захираҳои обӣ»-и
ДТТ ба номи академик М.С.Осимӣ, н.и.т.

Марамов М.Б.

Имзоҳои Курбонов Н.Б., Кориева Ф.А. ва Қодиров А.С.-ро тасдиқ мекунам.

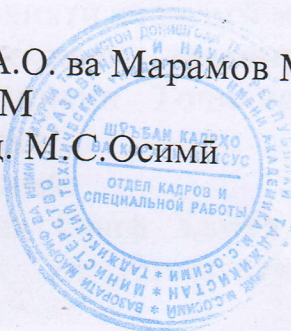
Мудир Шӯбаи кадрҳо ва коргузори
ИМО, ГЭ ва Э АМИТ



Холназарова З.Д.

Имзоҳои Якубов А.О. ва Марамов М.Б.-ро тасдиқ мекунам.

Мудир ШК ва КМ
ДТТ ба номи акад. М.С.Осимӣ



Шарипова Д.А.